

Викторија Алаџић

СУНЧАНИ ГРАД

Суботица, 12. нов. 1993.

Драга моја,

одавно ти нисам писала, знаш и сама зашто. Била сам ужаснута догађајима овде. Првих шест месеци сам била у стању шока, али је требало да прође још две године да престанем да гледам телевизију. Избацила сам телевизор из дневне собе. Тамо је сад полица с књигама. Миран је такође отишао. Док ово није почело ишло је још некако, али када је почело, као да је све пошло низбрдо. Право да ти кажем лакнуло ми је кад је отишао. Сада сам сама, осећам се боље и зато ти и пишем. Иначе не бих. Знаш да вам одавде сижу грозне вести. Сигурна сам да ти нису недостајала моја депресивна писма. Како је код вас? Је ли Шварц коначно нашао посао? Јуче сам добила плату и могла сам за њу да купим свега шеснаест марака. Али не бој се, још не умирем од глади. Још увек радим на истом месту, а поподне држим приватне часове. Размишљала сам да напустим посао, међутим то је најбоље место на којем могу да припремам семинарске радове за постдипломске. Посла, још од лета, нема уопште. Остали долазе на посао и цело пре подне пију кафе, пуше и ћаскају. Питам се одакле уопште новца за наше плате кад нико ништа не ради. А директор, и поред тога што нема посла, не дозвољава да напуштамо радно место. Мени то одговара, поготово одак сам сама у канцеларији. У паузама, које сама себи одредим, седим и гледам кроз прозор у двориште оне установе преко пута, где су смештена деца без родитеља. Око десет излазе у шетњу. То је често тужна слика, али ја, гледајући их, обично заборавим на све остало.

Јавила ми се Стамена пре неки дан. Сада је у Швајцарској. Још се није удала, али ради на томе. Послаћу ти њену адресу чим је добијем.

Воли те твоја...

Суботица, 17. април 1994.

Драга моја,

коначно сам завршила оне витражице за прозоре које сам ти показала кад си последњи пут била овде. Послаћу ти слику да видиш како изгледају. Заморили су ме моји испити, па сам почела да хеклам на радном месту. Време се сад пролешало, а директор у последње време доста изостаје са посла. Када га нема, сиђем у двориште оног дома за незбринуту децу, преко пута, да хеклам. Тамо је некад било дечије игралиште, а сада има само једна поломљена клупа. Али се деца свеједно играју. Понекад се забораве па се смеју од срца. Тад се и ја смејем. Обично им понесем јабука. Томе се много радују и много ме запиткују. Једну девојчицу сам покушала да научим да хекла. Мирко ми још увек доноси онај укусни сир, па деци понекад испечем погачу. Неке ствари су ето остале какве су увек и биле. Кад планираш да дођеш? Тако бих радо отишла да те посетим али веруј, плашим се тога. Замисли да откријем каква сам будала била што сам остала овде. Бојим се да би се у мени пробудило нешто што одавно спава, неки давни снови. Не бих смела у очи да ти погледам, толико си ме наговарала да пођемо заједно. Тада ми је изгледало као да то није то, сада више нисам сигурна. Да сам само могла наслутишти шта ће се све овде касније десити. А опет мислим, шта да сам тамо. Би ли ме ово мање болело. Би ли моје разочарање било мање. Али оно вероватно није у вези са оним што се овде дешава. До њега би дошло пре или касније. Као да је повезано са сазревањем. Питам се некад да ли јабуку боли кад зри. Тако мало знамо о свету око себе. Пиши зато кад ћеш опет у ове крајеве, једва чекам да те опет видим. Носиш ли још ону фризуру. Мислим да ти кратка коса јако добро стоји.

Воли те твоја...

Суботица, 2. јун 1994.

Драга моја,

твоја писма као да долазе са друге планете. Пишеш ми о моди и о модним креаторима, о новом спорту. Како је то за мене далеко. Скоро бих рекла смешно и сувишно. Толико се секирати због неуспеле модне ревије. Јуче сам била у граду да купим себи ципеле. Обишла сам све продавнице и свуда сам налазила само црне ципеле. Онда сам рекла себи како смо овде сви у ствари у некој врсти жалости, и купила сам црне ципеле. Али сам се сетила оне продавнице ципела у Севиљи, и свих оних бљештавих боја обуће, кад нисмо могли да се одлучимо које да купимо. Још негде чувам оне сандале које сам тамо купила, иако су се сад већ распале.

Све више времена проводим са децом из оног дома. У њему су смештена деца до седам година. После их пребацију на друга места. Најбоље је ако пронађу људе који ће их усвојити. Недавно су довели једну бебу. Да видиш само како се смеје и пружа ручице. Можеш ли ме замислити са децом. Међутим, међу њима се најбоље осећам. Да видиш само како озбиљне разговоре водимо. Све их интересује и тако су жељни разговора.

Преуредила сам стан. Зидове сам окречила у бело, чак и Миранову фреску. То га неће радовати, али нисам више могла да је гледам. У међувремену се коначно завршила оставинска расправа око оно мало имовине коју је имала моја баба. Добила сам све њене ствари. Узела сам једну њену комоду и сточић са огледалом. Другу комоду, писаћи сто и кревете сам продала. Остало нисам могла да продам па сам изнела на улицу. Исте ноћи су нестали. Неко ће се на јесен грејати тим столицама, а можда ће и седети на њима, ко зна. И у свом том кршу сам пронашла једну ролну умотану у стари, прљави чаршав. Кад сам га одмотала веома сам се изненадила. У плахту је био замотан тепих. Била сам потпуно заборавила на њега, а кад сам га видела, преправиле су ме успомене из детињства. Држала га је у својој соби, поред кревета, где смо као деца ретко имали приступа. Помислила сам одмах да га је деда морао донети кад се вратио из Африке после свих његових путовања и бегова из логора за време првог светског рата. Али то нећу никада сазнати. Ставила сам га у онај део собе где је мој радни сто, иза оне велике кожне фотеље у којој је обично Миран седео и гледао телевизију. Знаш да је тамо под увек био го. Сада ми је тај део собе лепши од оног другог, па окренем фотељу према прозору и писаћем столу. Телевизор ионако више није у соби па није важно на коју је страну фотеља окренута. Почела сам и теби да хеклам нешто. Пријавила сам и магистарски рад, али сам некако изгубила вољу за њега. То је све за сада.

Воли те...

Суботица, 26. август 1994.

Драга моја,

не брини за моје време. На послу сам и права је срећа кад имам неку обавезу као што је писање писама. Добили смо новог техничког директора, а он сада опет као и сви пре њега вежба свој ауторитет забрањујући нам да излазимо. Осам сати, сваки дан седим на овој столици и размишљам, а још ништа паметно нисам смислила. Права је срећа ако је лепо време, јер тада деца излазе у двориште. Свако јутрао чекам десет сати да видим хоће ли се појавити и онда отворим прозор да могу да им слушам гласове. То одагна црне мисли. Селину, ону бебу о којој сам ти писала сада редовно износем напоље. Стојим на прозору, гледам је и љута сам што ја не могу да је држим у наручју. Одлучила сам да разговарам са њиховом управницом да ми дозволи да је за викенд поведем кући. Они то некад дозвољавају.

Твоја...

Суботица, 30. октобар 1994.

Мила,

сањала сам те ноћас. Све је било као да си била ту. Кад сам се пробудила једва сам се одупрла жељи да одјурим до тебе. Требало је само да огрнем џемпер, изјурим на улицу, стрчим низбрдо, преко раскрснице до угла Дубровачке, па потом Панчићеве и устрчим до полуспрате, само што више нисмо у Београду, јер каква сам, још бих села на први јутарњи воз. Можда би ми ти рекла да све ово што ме окружује није истина. Утисак сна био је тако снажан да ми се чинило да је стваран, а да сам када сам се пробудила упала у неку ноћну мору. О не, немој мислити да је мој живот тако лош. Има тренутака којима се искрено радујем, али се све толико изменило а мени је тешко да се на то навикнем. Нема више многих познатих лица, мириса, звукова, боја, места. Не могу их заборавити оном брзином којом су нестали из моје околине, углавном против моје воље. Заборавићу их сигурно пре или касније, само што снови дуже и боље памте од јаве. На њихово место доћи ће нека друга лица, мириси, звуци, а мени је тешко да их прихватим у замену за оне који су некада испуњавали моју душу.

Јуче сам успела да добијем Селину из Дома. Дали су ми је у неким изанђаним колицима с којима сам се толико намучила док нисам стигла кући. Онда сам одјурила до компаније, која сада има девојчицу од две године и позајмила сам њена колица. Селина је врло немирна и покретљива. За два месеца ће напунити годину дана.

Одвела сам је у зоолошки врт. Пружала је ручице животињама у кавезима као што их пружа мени. После смо отишле на ручак, па код мене кући. Преврнула ми је собу на главце. Јако смешно пузи; у седећем положају, али је свуда успела да стигне. Нисам могла ни једног тренутка да је оставим саму. Чак и кад сам на вц ишла морала сам да је поведем са собом. Кад сам се увече вратила кући била сам мртва уморна. Нисам знала да је чување тако малог детета тако напорно. Али то је био слadak напор.

Једва чекам следећи викенд да је опет узем к себи.

Суботица, 12. јануар 1995.

Драга моја,

успела сам да ти прибавим уверење које си тражила. Овде, што се таквих ствари тиче, није никакав проблем. Можеш добити документ какав год желиш, само ако тражиш на правом месту и ако знаш где треба да подмажеш. Ја сам добро, иако је време још увек веома лоше. Само што сада Селина редовно долази код мене. Прославили смо заједно њен рођендан са оном девојчицом из комшилука и још двоје деце из дома. Већ је и неколико пута спавала код мене. Прво сам хтела да је сместим у посебан кревет, али се она тако залепила за мене да целу ноћ проводимо чврсто загрљене. Ја, како нисам навикла да спавам поред неког у постељи, будим се сваки пут кад се она помери, а она ме опет у сну опипава, као да се боји да ћу побећи.

Још увек је онако немирна, али сам приметила да се смири кад је ставим на онај бабин тепих. Прошли пут је на њему провела два сата пипкајући га, гледајући га, пузећи по њему и цупкајући. Шаљем ти ево неколико њених слика, које сам снимила кад је проходила, на улици испред куће, прими пуно пољубаца од Селине и...

Суботица, 8. март 1995.

Драга моја,

ово наше дописивање претворило се у игру глувих телефона. У твојим писмима ни једне речи о ономе што сам ти ја писала (можда и нема шта да се каже) и обрнуто. Постале смо два света. Код тебе балови и сва та фарса око позоришта. Недостају ми јако наши разговори. Радо читам твоја писма, али видим да је то недовољно, чак и кад читам између редова, видим да се све више удаљавамо једна од друге. Да сам тамо, вероватно бисмо са задовољством оговарали вечерњу тоалету

госпођице Вхистле, али овако, ја не могу да се уживим у оно о чему пишеш. Помислим на та сва углађена лица, савршене вечерње тоалете, намештене осмехе, музику, много светла које се слива са кристалних лустера и не могу уопште тамо да замислим себе. Шта се у ствари крије иза свих тих лица. Камо среће да живот може проћи као један дуготрајни бал. Ја сам некада веровала да је тако. Али балови се завршавају, а шта после. Доћи ћу једном, замало да кажем доћи ћемо (Селина и ја). Нисам ни свесна колико је постала важна у мом животу. Дакле, доћи ћу једном да ме одведеш на један од тих балова, баш да видим својим очима све о чему ми пишеш.

Ово између Селине и мене постало је мучење. Кад је вратим у дом, не могу да поднесем да останем сама у свом стану, а она неће да се одвоји од мене. Јуче сам разговара са управницом и одлучила сам да покренем поступак за усвајање. Раније је то ишло много теже, данас пак, једва чекају да неко дете удоме. Толико их је остало без дома. Тако да се Селина већ сада трајно преселила код мене. Пре подне иде у обданиште, а поподнева проводимо заједно. Сада је много мирнија. Увече, некад, ја седнем за писаћи сто да понешто урадим, између осталог и теби да одговорим на писмо, а она седи на бабинином тепиху и игра се. Понекад мислим да је тај тепих смирује. Ја често радим јогу на њему. Да ли је због јоге или тепиха, али се и ја после тога одлично осећам.

Суботица, 24. април 1995.

Драга моја,

тек сада сам се озбиљније позабавила оних тепихом. До сада сам га само гледала као топлу и лепо украшену простирку за под. Али ту има нешто што је Селина открила а што ја тек сад покушавам да докучим. Кад седне на тепих да се игра она као да некуд одлази. Знаш да смешно звучи, међутим то ми у последње време не да мира. Док сам још радила јогу открила сам да је тачно толики да, када легнем на стомак и раширим руке и ноге, врховима прстију својих руку и ногу могу да додирнем његову углове. Раније ми се чинило да на њему нема више од пет, шест боја, али кад сам стварно узела да пребројам боје набројала сам их двадесет, јер замисли, тепих има скоро потпуно симетрично распоређене украсе. Има по две симетричне половине и уздуж и попречно, али су му неке шаре на једној половини, ако га по дужини поделимо на два дела, уместо тамним увезане светлим нитима вуне. Тамо где се на једној половини налази тамно плава на другој је светло румено жута. Прво сам мислила да је то грешком учињено, али је то толико доследно изведено да се не може радити о грешци. Онда сам окренула тепих и открила да је на његовој полеђини ушивен комадић платна на којем су исписана нека, ваљда арапска слова. Сада ћу морати да потражим Золику. Знаш да је он студирао арапски, можда ће моћи нешто да ми каже о томе.

PS. Нисам још стигла да пошаљем писмо и, замисли, јуче налећим на Золику, као да је знао да ми треба, а нисмо се видели скоро три године. Погледао је онај наглис и рекао да је тепих направљен у Ирану. Узела сам онда атлас да погледам где је Иран. Мој атлас у глави одавно је избледео. Седела сам на поду и листала атлас кад је поподневно Сунце обасјало мој тепих. Знаш да ми је соба окренута према западу и да само поподне имам светла у ној. Боје на тамнијој половини тепиха су тако пламтелеле, иако је светлијом половином био окренут прозору да ми се одмах учинило да сам нешто схватила у вези са тим тепихом. Ја сам га потпуно погрешно ставила у моју собу. Одмах сам тамнију половину тепиха окренула према прозору и западу, а ону светлију према истоку и онда смо Селина и ја још неко време седели и медитирали гледајући како пламте црвене боје тепиха не зрацима сунца које залази. мисле на тебе Селина и...

PS2: Увек јој причам о теби кад добијемо твоје писмо. Нека ми се чини да баш све разуме о чему јој причам.

13. јун 1995.

Питаш ме каква је ситуација овде, али пошто је твоја мајка коначно успела да добије визу да те посети; нећу ти писати о томе, то је сад тако мало важно. Ствари ће се пре или касније вратити у нормалу, што ће некима, који желе да заборавају неке делове скоре прошлости, добро доћи.

Мене у овом тренутку много више занима мој тепих. Открила сам још неколико важних детаља. У његовим угловима налазе се троугласте зоне чије су најдуже ивице назубљене као степенаста пирамида. Изгледају као линеарно приказана четири степеништа са по седам степеника и на сваком од њих приказан је по један симбол. Симболе шкорпије и паука сам пронашла у оном Речнику симбола који сам од вас још на факултету добила за рођендан. Могу ти рећи да сам га, од онда, сад први пут отворила. Зато сам закључила да и остали симболи морају представљати некакве животиње, иако цртеже њихових симбола не могу да нађем у том речнику. Али ми није требало много времена да се уверим како су моје претпоставке тачне.

У последње време смо Селина и ја све више времена проводиле на том тепиху. Просто зато што су столице за столон превиоке за њу а ја сам желела да јој се што више приближим. Тако сам и ја почела да живим на поду собе, што се показало као веома пријатно. Једног поподнева Селина ме је једноставно повела до једног од тих степеништа. Како се то догодило и како је то могуће, не могу ти објаснити јер ми није јасно. Седела је на тепиху и играла се баш тик до једног од тих представа степеништа. Поподневна светлост се неприметно мењала као што се то обично дешава, јер се сунце све више спуштало, и исто тако постепено степенице више нису биле само линеарни приказ уткан у вунени тепих већ су добиле своје сенке, своју пуноћу, облици су постали јаснији и Селина им је пришла. Свако од ових степеништа, и то сам у међувремену схватила, симболише по један елемент: земљу, воду, ваздух и ватру. Селина је рођена у знаку девице. Можда ју је зато прво привукло степениште земље. Можеш замислити моју срећу кад смо се на првом степенику срели са шкорпијом. Животињом, зглаварем или шта је већ, које сам се раније увек највише плашила и гадила, иако сам уживо видеала само једну, малу још у Ровињу. Шкорпија се окренула према нама, уперила је на нас свој одвратни реп, али нам се није приближила. Селина је само пропузала поред ње, она још увек много пуже иако је пре пар месеци научила да хода; а мене је ухватио такав страх, као у сновима када осетиш да је све што се око тебе дешава изван земљаских правила и твоје контроле. Непрестано сам имала осећај да ћу направити неки погрешан корак и да ће ме шкорпија напасти. На степенику изнад шкорпије је био паук. Селина се одмах провукао кроз његову мрежу, а ја сам се толико тресла да сам се сва упетљала, па сам морала да се вратим. После сам била смешна сама себи и непрестано ме је мучило шта је то било што Селина зна, па може да се тако самоуверено креће по тим степеницима, а мени је тако далеко.

Следећег дана сам прво, пре но што сам се препустила Селини, вежбала јогу на тепиху, како бих се смирила, и замисли шта сам открила. Када легнем онако и раширим руке и ноге до углова тепиха, мој се пупак налази тачно изнад једног квадрата уоквиреног ружичастим у тачки где се укрштају дијагонали тепиха, дакле изнад геометријског центра тепиха. А тај квадрат је смештен у средишту два концентрично постављена осмоугаоника уоквирена златножутим назубљеном траком увезаних нити вуне. Што сам више посматрала ове осмоугаонике, све више су ми личили на тлоцрт средњовековног града. Горњег града опасаног дебљим и доњег опасаног тањим зидинама. Али ми Селина није дозволила да се тиме даље бавим, него ме је опет повела на своје степениште. Овог сам пута била потпуно опуштена и успела сам да се попнем до самог врха. На трећем степенику нас је дочекао пуж, и таман кад успеш да се, не оклизнувши се на његову слуз докопаш четвртог степеника сусретнеш се са медведом. Нисам

ни стигла да се уплашим. Селина му је пришла и почешала га иза увета, а он је само задовољно мумлао. После медведа је бик, камила и на крају крава. Селина је допузала до краве, напила се млека вукући њено виме, а потом се склупчала у њену сенку и заспала. Ја сам шетала по околини. На тако лепој ливади још нисам била. Не могу ти описати радост коју сам осећала у тим тренуцима. Најпре осећала сам се потпуно сигурно, и осећала сам да ћу се осећати сигурно све док будем имала поверења у себе. Невероватан осећај, као да од тебе саме све зависи.

На степениште воде, сама сам се пењала. Ти знаш да ја на оне глупости везане за зодијак и хороскоп никад нисам обраћала пажњу. Знала сам само толико да су рибе мој зодијачки знак, али ако у свему томе има и мало истине онда је вода заиста моја средина. Тако сам се и осећала. Пењући се прошла сам поред кита, делфина, корњаче, видре, крокодила, змије, све до рибе која је стражарила на последњем степенику. Нису то баш неки прави степеници. То су нивои који највише подсећају на степенике и чија величина често варира. Не могу ја то све представити речима нашег језика. Начин споразумевања тамо и облици постојања сасвим су другачији него овде. Свеједно. Била сам уроњена у воду, а није ми недостајало ваздуха, као да сам се вратила у време пре свог рођења док је моје биће још било риба. Лебдела сам споља и унутра испуњена истом течносту у неком стању полусвести или ми бисмо могли рећи примитивне свести, само што уз то стање придев примитиван никако не иде. Ја бих га пре назвала вишим стањем разумевања.

2. август 1995.

Драга моја,

као што можеш да претпоставиш, потпуно сам занемарила своје обавезе, што је наишло на жестоко неодобравање. Али ја једноставно не могу никоме да причам о овоме што се овде дешава. Мораћу хитно нешто да предузнем, али пре тога хоћу да ти напишем о својим најновијим доживљајима. Прво поново сам пребројала боје на тепиху и открила да их има тачно двадесет и једна и подељене су у седам тријада. У првог тријади су сива, црна и бела (природна боја беле вуне), у другој три жути боје, па потом наранџаста, розе и циклама, па три црвене, три плаве, три смеђе и три бордо боје. Боје углавном имају преливе и различите нијансе јер су ручно фарбане природним бојама, али ово што сам ти навела је подела која се сасвим јасно може уочити. С тим да је румено жута боја на пример употребљена само за означавање горњих и доњих зидина града. У међувремену смо се Селина и ја успели и на степениште ваздуха и ватре. Не бих да те оптерећујем непотребним детаљима. Моја писма су и онако предугачка, па ћу ти само навести које животиње стражаре на степеништу ваздуха које је такође једно врло пријатно место: сова, лабуд, ној, голуб, јаребица, петао и орао; и на степеништу ватре, на којем сам једва издржала да се попнем до врха: ован, лав, соко, пчела, јелен, јеж и цврчак. Селина зна да разговара са свим овим животињама. Орао ју је чак носио до сунчаног града, оног града изнад чијег средишта се налазио мој пупак. Ја сам морала пешке за њима, да прођем кроз врт који опасује његове зидине. Тај простор који окружује Сунчани град веома подсећа на Шпанију. Сећаш ли се оних пространих долина са плантажама поморанџи и разног другог воћа у којима уздигнута брда крунишу беле капе шпанских градића. Овде, кроз долину, и испод брда на чијем се врху уздиже град, протиче река. А зидине града нису беле већ златно жути, начињене од неког необичног камена кроз чију структуру пролазе жилице жутог кристала који веома бљешти када на њга падне сунчева светлост. Зато ове зидине још јаче бљеште на подневном сунцу од зидина белих каменитих градова у Шпанији. Река понире у пећину у подножју стеновитог брда, а онај квадрат изнад којег се налазио мој пупак је бунар на главном тргу Сунчаног града, који је усечен у стени све до корита понорнице у самом

срцу брда. У горњем граду нема много зеленила, само неколико закржљалих дрвета у слепим краковима улица. Куће су густо начичкане, а у малим баштама има много цвећа и пузавица које се пењу по кућама и перголама. У доњем граду има много више башта и зеленила, а густима кућа је много мања. Већина становника највише времена проводи на главном тргу, око бунара. Ту се много пева, плеше, али се рецимо и ради. Жене изнесу своје везове или преслице, мушкарци своје сточиће са комадом бакреног лима од којег праве посуђе. Има ту и ужара, обућара, кројача, пекара, керамичара. Има ту и неких старих заната за које нисам никад ни чула.

Могла бих још странице писати о овим нашим посетама, а опет, ко зна да ли уопште могу овим речима да дочарам и делић онога што смо Селина и ја виделе. Никада нисам мислила да је могуће остварити такво пријатељство са дететом старим једва годину и по дана. Селина сада већ много зна да прича. Једино још није научила да изговара глас р, али ако се не варам и то ће се ускоро догодити. Ово би било све за сада и молим те немој да ме остављаш дуго без писама.

воле те Селина и...

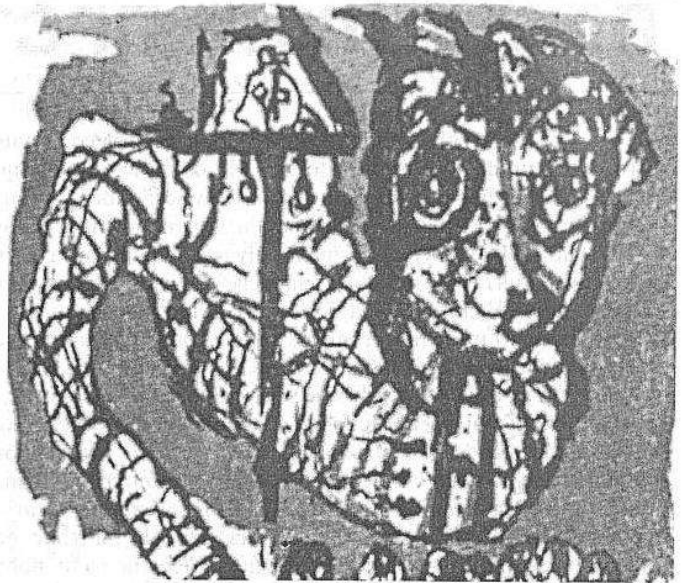
29. септембра 1995.

Драга моја,

замисли кога сам срела у Сунчаном граду. Јуче поподне смо шетале тргом и разгледале мноштво ствари које су тамо биле изложене. Био је вашар. Сви становници изложе своје рукотворине, а ти ако желиш можеш затражити да ти дају шта год пожелиш. Они међутим шетају и разгледају изложену робу. Много јој се диве и много је хвале, али ретко заиста нешто узимају. За то мора, изгледа постојати неки ваљан разлог. Они сматрају да је узети туђу ствар сувише једноставно. Углавном се сами труде на направе што им је потребно или им се допада. У тој шетњи налетели смо на моју бабу. Не бих је ја ни приметила да ме није ословила. Не морам да ти причам како сам се осећала. Баба је одмах надигла дреку и сви су се окупили око нас. До тада нико није ни обраћао нарочиту пажњу на нас. Сада су се сви окупили да нас виде и нас понешто упитају јер смо прве које су дошле у сунчани град из овог живота и које могу да пређу из једног у други кад то желе. Једини заиста живи људи како је рекла моја баба, мада ја ни по чему нисам могла да приметим да се они разликују од нас. Баба ми је онда уз кафу, коју тамо кувају од печеног јечма испричала све о том телиху.

Деда је заиста био у Ирану. Бежање од рата и из логора довело га је чак тамо. У Урмији је дошао до овог телиха. Баба каже да га је верованто зарадио, јер је уз пут, док је покушавао да се врати кући, морао да ради да би преживео. Требало му је после тога годину и по дана да се коначно врати кући, и он је све време вукао тај телих. Баби није никада рекао зашто га је донео, само јој је рекао да је то телих за молитву и тражио је да стоји испред његове постеље, иако су они тада још живели на салашу и у својој спаваћој соби имали само земљани под. Кад су се преселили у град и кад је деда умро, баба је држала телих у својој соби и увече се на њему молила. Кад је дошло време да умре завештала ми је телих и једноставно прешла у Сунчани град. Тако смо се опет нашли на окупу. Баба, деда и ја. Деда тог дана није био у Сунчаном граду. Отишао је са још неким људима у риболов, тако да сам га тек после неколико дана срела. Добро изгледа, баш онако како сам га замишљала, чак и она његова укочена шака у коју је био рањен и коју је лекар оставио згрчену да више не би морао да се враћа на фронт. То је ето све што знам, о другим стварима ме немој ни питати. Како и зашто; на та питања ни овде немамо прави одговор. Неке ствари просто јесу и то је све. Сада чак мислим, да сам се много питала, не бих ни стигла до Сунчаног града, али ја сам, када је овај рат почињао, толико питања себи постављала а није било никаквог одговора. Рат је једноставно био и готово. Постављање неких питања сасвим је несврхосходно.

воли те твоја...

18. фебруар 1996.

Драга моја,

лишем ово на брзину. Кад будеш дошла, посетиће те мој адвокат. Завештала сам ти мој телих. Понеси га у Лондон. Смести га у неку мирну собу у којој има довољно светла. Његову светлу половину окрену према истоку. Уколико будеш желела моћи ћеш да нас посећујеш у граду Сунца. Волела бих да те упознам са Селином. Сигурна сам да ће ти се допасти. Израсла је до сада у лепу девојчицу. Научила је да тка и прави врло лепе судове од керамике. И ја се учим, али то мени теже иде. Њене руке су много спретније. Овде се живи врло једноставно. Струје наравно нема. Али то никоме не смета. Вода је спроведена у сваку кућу. Греје се неком врстом соларних хелија. Измет и отпатци се одлажу у посебне цистерне, укупане у стени брда, у којима из прерађују бактерије да би се касније употребили као ђубриво. Нас четворо; баба, деда, Селина и ја делимо две скромно намештене собе. Сав намештај у кући и сав прибор направили смо сами својим рукама. Не можеш замислити колико то задовољство пружа, дељати кашкицу од дрвета којом ћеш касније јести. не постоје продавнице хране. Све се производи у баштама, на пашњацима и њивама које опасују град и свако узима оно што му је потребно. Баба се присетила многих рецепата из свог детињства. И ја сам много тога научила да кувам. Мирисе неких јела сам препознавала иако их никад у животу нисам јела. Баба каже да у себи носимо сећања својих предака, само што тешко до њих можемо допрети. Овде је то лакше.

Не знам колико овај град има становника, али баба ми је рекла да их увек има отприлике исти број. Наиме, овде постоји могућност да се са неким сјединиш уколико то обоје желите. Да два бића, или више њих настањују једно тело. Баба је тако тражила своје шесторо деце које јој је умрло пре или одмах после рођења. Знаш да је имала укупно дванаест деце и да је само шест остало у животу. Није ми причала како их је нашла, али се са њима сјединила. Она каже да се њене бебе још нису оформиле као људска бића и да им треба омогућити да се још једном роде. Сједињавају се понекад, у једном телу и мушкарац и жена. Постану савршено биће. То ме је подсетило на оно где Хамваш каже да је рађање дрвета почетак свадбе два пола које постоје у њему. Послала сам ти Хамвашеву књигу. Прочитај то о дрвету. Веома ми се допало и има много истине у њему, под условом наравно, да верујеш у такву истину. Ја ћу сада прекинути и нећу ти више писати у нади да ћеш нас ускоро посетити у Сунчаном граду.

воле те Селина и твоја...